

Nota uitgangspunten en koers

Omgevingsvisie gemeente Lansingerland

Inleiding

We bereiden ons voor op de Omgevingswet, die naar verwachting op 1 januari 2021 in werking treedt. De Omgevingswet bundelt de wetgeving en regels voor ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water en regelt daarmee het beheer en de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving. Dit vraagt om een andere werk- en denkwijze van onze gemeente, maar ook van andere overheden, burgers en bedrijven. Er zijn straks minder regels die bovendien meer overzichtelijk zijn, er is meer ruimte voor initiatieven en lokaal maatwerk. Integrale afweging van initiatieven en het geven van vertrouwen zijn sleutelbegrippen. Het doel en de meerwaarde van een initiatief in de fysieke leefomgeving moet centraal staan in plaats van de vraag: ‘mag het wel?’

De Omgevingswet bevat een aantal instrumenten waarmee overheden de doelen van de wet in de praktijk kunnen brengen. Eén van de (verplichte) instrumenten is de omgevingsvisie. In de omgevingsvisie zetten we - met de samenleving - de integrale koers voor de fysieke leefomgeving uit richting 2040. De bestaande kwaliteiten vormen daarbij het vertrekpunt. Wij willen met een heldere visie aangeven waar we met onze gemeente naar toe willen. Zo kunnen we onze positie bepalen en - waar dat nodig is - stelling nemen. De omgevingsvisie is daarbij de kapstok voor het toekomstig beleid en initiatieven. Daarnaast is de omgevingsvisie een integrale ruimtelijke vertaling van relevant bestaand (lokaal, regionaal, provinciaal, Rijks-) beleid. De visie begint niet op nul, maar bouwt verder op eerder opgestelde beleidsstukken.

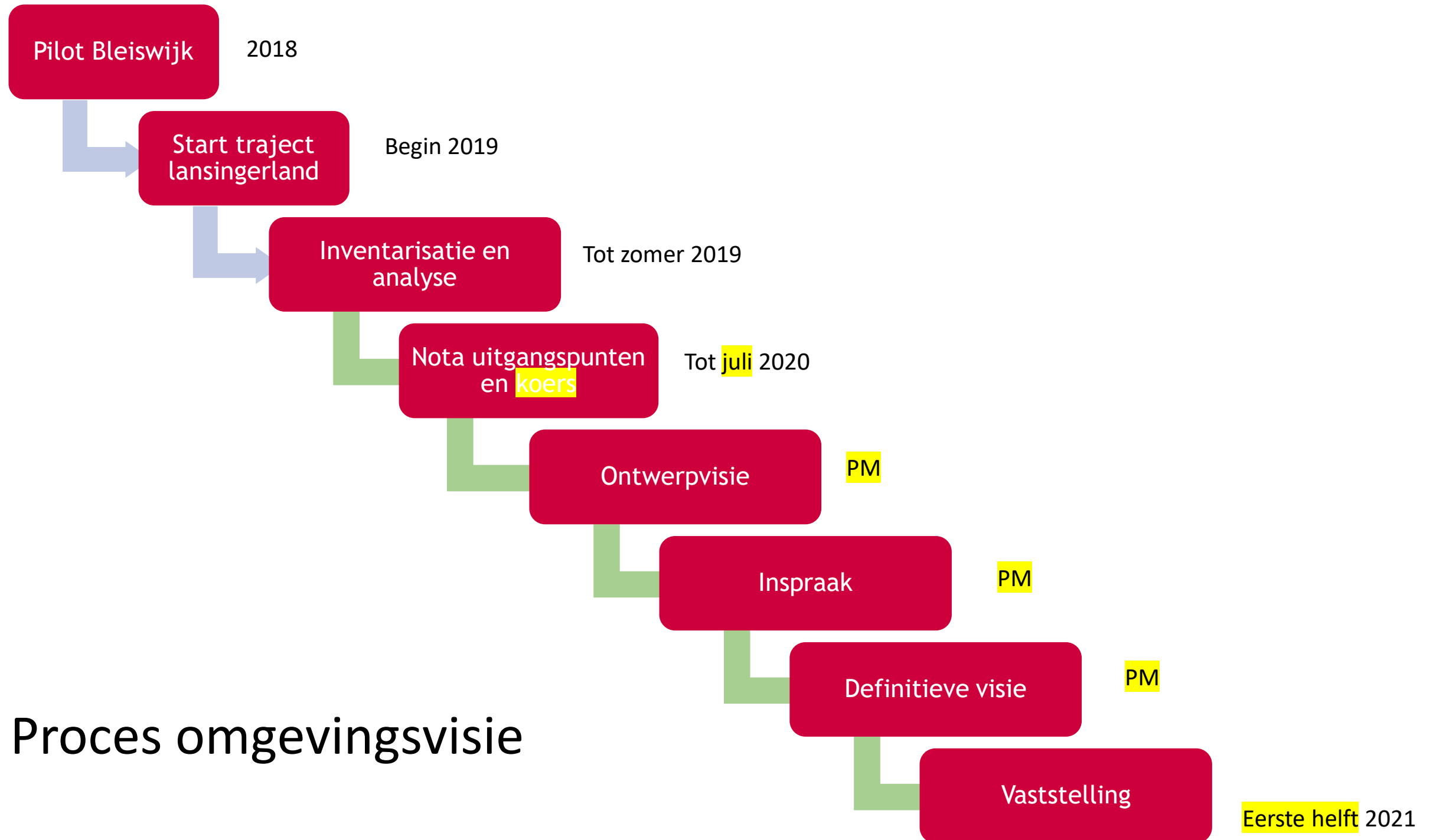
Als gemeente kiezen we er (conform plan van aanpak omgevingswet Lansingerland) om de omgevingsvisie stapsgewijs op te bouwen. Na een

brede inventarisatie en analysefase en gesprekken met de samenleving, stakeholders, gemeentebestuur en ambtelijke werkgroep zijn de kracht en opgaven van Lansingerland samengevat in de ‘nota uitgangspunten’. De opzet voor de ambitie en gebiedsgerichte uitwerking is vervolgens uitwerkt in de ‘nota koers’. Beide nota’s zijn samengevat in het voorliggend document. Na vaststelling door de gemeenteraad werken we deze notitie uit tot een ontwerp omgevingsvisie.

Dit product is het resultaat van een proces en daarom ook als zodanig geformuleerd. In de loop van het proces zijn nieuwe inzichten ontstaan, waardoor de nota koers niet exact aansluit bij hetgeen in de nota uitgangspunten vermeld staat. Dat is het resultaat van voortschrijdend inzicht. Dit document is kernachtig opgebouwd en bevat geen uitgebreide toelichtingen en beschrijvingen. In de uiteindelijke omgevingsvisie is dit verder uitgewerkt.

Opbouw

- Inleiding en proces (pagina 2)
- H1: Ambitie Lansingerland (pagina 5)
- H2: Koers per deelgebied (pagina 10)
- H3: De kracht en opgaven van Lansingerland (pagina 20)
- Bijlagen (pagina 50)

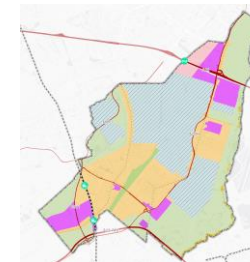
Relatie tussen de stappen in een afwegingskader

De overkoepelende ambitie voor Lansingerland is *“Lansingerland: verbonden, vindingrijk en gezond”*. De drie pijlers zijn ‘Verbonden in de Metropool’, ‘Vindingrijk en ondernemend’ en ‘Gezond samen leven’. Daarmee verbinden we onze fysieke leefomgeving, de samenleving en bedrijvigheid. Ieder pijler beschrijft belangrijke ambities en ontwikkelingen voor de hele gemeente.

Die ontwikkelingen zijn natuurlijk niet overal in Lansingerland hetzelfde. Een eigen koers per deelgebied zorgt ervoor dat de overkoepelende ambitie gebiedsgericht kan landen.

Alle initiatieven moeten hieraan bijdragen. De gemeente is zelf gehouden aan de visie. Via een juridische borging in het omgevingsplan geldt dit ook voor de samenleving.

Initiatieven en opgaven

Uitvoeringsparagraaf en/of acties

H1. Ambitie Lansingerland

Verbonden, vindingrijk en gezond

Lansingerland: verbonden, vindingrijk en gezond

Verbonden in de metropool

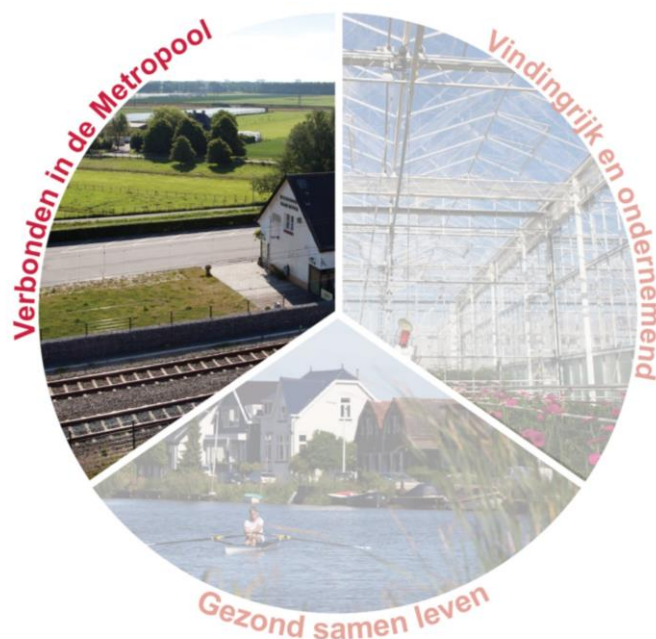
- Sterke ruimtelijke structuren en ruime groengebieden
- Toekomstbestendige omgeving
- Goed bereikbaar en sterk verbonden
- Moderne en hoogwaardige mobiliteitsvormen

Vindingrijk en ondernemend

- Innovatieve kennisteelt
- Slimme verduurzaming
- Lokaal en regionaal werken en ondernemen

Gezond samen leven

- Oog voor mensen, plek voor iedereen
- Gezond en veilig leven
- Ontwikkelen met karakter
- Passend voorzieningenniveau

Verbonden in de Metropool

In Lansingerland komt de dynamiek van de Metropool samen met de rust van groene en karakteristieke waarden. We versterken onze plek midden in de Randstad. Dat doen we vanuit onze eigenheid, oog voor ruimtelijke kwaliteit en sterke verbondenheid met de regio.

Sterke ruimtelijke structuren en ruime groengebieden

- **Onze ambitie is het** beschermen en zichtbaar maken van Lansingerlandse kenmerken zoals ~~vaarten, linten, panden en dorpsgezichten~~ **vaarten, linten, panden, dorpsgezichten, beeldbepalend groen en karakteristieke landschappelijke elementen**
- Ons karakter en identiteit beter benutten in de promotie van Lansingerland.
- Openheid van de Rottezoom en rondom de Langevaart (Bleiswijk) behouden.
- Zichtbaarheid en kwaliteit van groen- en waterstructuren versterken met nadruk op nieuwe oost-weststructuren, betere verbindingen tussen kernen en groengebieden, **aandacht voor** biodiversiteit en beleving en een balans vinden tussen gebruik en kwaliteit.

Toekomstbestendige omgeving

- ~~Bestaande en nieuwe woningen zijn klaar voor de toekomst~~ **Bestaande en nieuwe woningen worden snel klaar gemaakt voor de toekomst.** De 'wijktransitieplannen warmte' worden ruimtelijk, economisch en maatschappelijk afgewogen en gepland, we stimuleren woningverduurzaming en maken passende prestatieafspraken met de coöperatie. We kiezen hiervoor natuurlijke momenten, zoals bijvoorbeeld (wijk)renovaties.
- Woon- en werklocaties worden beter verbonden met (nieuwe) groen- en waterstructuren ter verhoging van klimaatadaptatie, biodiversiteit en ruimtelijke kwaliteit.

Goed bereikbaar en sterk verbonden

- Het openbaar vervoer is drager van een hoogwaardig systeem met sterke regionale verbindingen (E-lijn en ZoRo-baan) en een fijnmazig netwerk in de gemeente (bereikbaarheid Bleiswijk, bedrijventerreinen en publieke voorzieningen).
- Inzetten op knooppuntontwikkeling nabij hoogwaardige vervoersknooppunten waar openbaar vervoer, fiets, voetganger en auto samenkomen. Hier worden goede fietsverbindingen en –voorzieningen het uitgangspunt **en niet naast** traditioneel autogebruik.
- Voorkomen van druk op het bestaande wegennet door nieuwe ontwikkelingen slim te plaatsen nabij OV-knooppunten onder de noemer 'bewegen voor bouwen' **(eerst wegen en fietspaden aanleggen en openbaar vervoer faciliteren en daarna nieuwe woonwijken bouwen).**
- Faciliteren en stimuleren van fietsen en lopen met verbeterde voorzieningen en veilige en aantrekkelijke routes. Daarbij wordt rekening gehouden met **de toekomstbestendige behoeften van elektrische fietsen-mobiliteitsbehoeften.**
- Betere oost-west verbindingen voor snel en langzaam verkeer.

Moderne en hoogwaardige mobiliteitsvormen

- Ruimte bieden aan innovatieve oplossingen om de mobiliteitsopgaven aan te pakken (zoals zelfrijdende verbindingen tussen knooppunten en bedrijventerreinen).
- Elektrificatie van voertuigen en andere alternatieve brandstoffen stimuleren door integraal naar nieuwe eisen te kijken (combinatie laadpleinen en eigen laadpalen, auto's als onderdeel van slimme laadnetwerken, nieuwe veiligheidseisen).
- Stimuleren van passende deelconcepten en **kritisch kijken naar alternatieven voor** traditioneel autogebruik in nieuwe woongebieden **nabij passende alternatieven.**
- Lansingerland heeft logistieke bedrijven die o.a. winkels bevoorraden en pakketten bezorgen (ook in de woonwijken). Deze vorm van logistiek willen we op een slimme manier aanpakken zodat de veiligheid en het leefgenot hoog blijven.

Vindingrijk en ondernemend

Met trots zeggen we dat Lansingerland de wereld voedt en kleurt. Onze ontwikkel- en innovatieruimte is en blijft een kracht en krijgt de ruimte. Samen met onze ondernemers werken we aan een goed ondernemersklimaat en een hoog voorzieningenniveau. Ons inventieve karakter passen we ook toe in ons streven naar een duurzame toekomst.

Innovatieve kennisteelt

- De ontwikkeling van het innovatie- en kenniskarakter staat centraal. We bieden op verschillende plekken ruimte aan bedrijven om hier op in te zetten en hun bedrijven en gebouwen hierop aan te passen.
- Versterken van het kenniscluster en onderscheidende vermogen door verdere ketenoptimalisatie, kennisdeling en innovatie, intensieve samenwerking met Wageningen UR en kwaliteiten met trots uitdragen.
- Toekomst van **glastuinbouw** locaties met beperkte toekomstbestendigheid onderzoeken.

Slimme verduurzaming

- De glassector is essentieel in de verduurzaming van Lansingerland en heeft stevige doelstellingen geformuleerd. Er wordt al hard gewerkt aan innovatieve besparingstechnieken, gebruik van duurzame warmte en het sluiten van waterkringlopen. We zetten in op lokale bronnen (o.a. geothermie), aangevuld met CO2-vrije restwarmte uit een regionaal warmtenet. De aanleg van slimme warmtenetten is essentieel. Indien mogelijk en gunstig koppelen we hier ook de warmtevraag van woonwijken aan. Samen met de glastuinbouwsector werken we aan een klimaatneutrale sector in 2040.
- De verschillende verduurzamingsopgaven en regionale afspraken worden logisch afgewogen ten opzichte van andere ontwikkelingen en op passende wijze uitgevoerd. Daarbij hanteren we een aantal principes (o.a. voorkeursvolgorde zon-pv en mede-eigenaarschap van de samenleving). Dit wordt momenteel in regionaal verband uitgewerkt. We koppelen verduurzaming aan andere (strategische) opgaven en maken de overweging hoe dit in 'het grotere plaatje' past.
- In 2050 heeft Lansingerland een circulaire economie met gesloten kringlopen en behoud van waarde. Bij ontwikkelingen zetten we door samenwerking met ontwikkelaars en nieuw beleid in op gerecycled en biobased materiaal, we schakelen om naar circulaire inkoop in de gemeentelijke organisatie en helpen het bedrijfsleven in hun duurzame doelstellingen.
- Er staat veel druk op de ondergrond door een toenemende hoeveelheid kabels en leidingen, waterberging en warmtetechnieken. We brengen daarom in beeld wat er speelt en houden zoveel mogelijk rekening met nieuwe technieken.

Lokaal en regionaal werken en ondernemen

- De innovatieruimte en optimale verbindingen tussen bedrijven, onderzoek en overheid trekken hoogwaardige bedrijven.
- Lansingerland gaat voor transport op groene energie en maakt ruimte voor multimodaal vervoer. Transportbedrijven passen alleen op logische plekken in de snelwegcorridors en mogen geen negatieve invloed hebben op het gemeentelijk wegennet.
- Lansingerland heeft bedrijventerreinen van hoogwaardige kwaliteit waar ondernemers graag gevestigd blijven.
- Winkel- en horecavoorzieningen passen bij de maat en schaal van de kern. Om de retailbranche en middenstand gezond te houden moeten voorzieningen goed geconcentreerd en bereikbaar zijn. De ontmoetingsfunctie van centra wordt steeds belangrijker.
- Samen met ondernemers en regiopartners zoeken we naar de afstemming tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt, binnen en buiten de gemeente. Daarbij zorgen we dat buitenlandse werknemers goede (woon)voorzieningen hebben op passende locaties.

Gezond samen leven

In Lansingerland staat het gezond samen leven centraal. We staan voor elkaar klaar en houden rekening met elkaar. We wonen, werken en ontspannen in een gezonde omgeving van hoge kwaliteit. Nieuwe ontwikkelingen passen binnen bestaande kwaliteiten en dragen bij aan verdere versterking. Samen met onze inwoners maken we werk van een duurzame woonomgeving.

- Oog voor mensen
 - Het verenigingsleven, maatschappelijk middenveld en vrijwilligers behouden hun belangrijke positie. Samen staan we sterk en voorkomen we eenzaamheid en hulpbehoevendheid. Daarbij voorkomen we te hoge druk bij (zorg)voorzieningen. Het verenigingsleven, maatschappelijk middenveld en vrijwilligers zijn de smeerolie in de samenleving en dienen behouden te blijven. Daarnaast is onze inzet dat iedereen mee kan doen en zij die hulp nodig hebben op de gemeente kunnen rekenen.
 - We stimuleren een gezonde levensstijl door de openbare ruimte beweegvriendelijk en toegankelijk in te richten, sportverenigingen ruimte te geven voor ontwikkeling en vernieuwing en ruimte te creëren voor ontmoeting, sport en ontspanning.
 - Er zijn laagdrempelige en makkelijk bereikbare voorzieningen voor iedereen.
- Een gezonde en veilige leefomgeving
 - De gezondheid beschermen we door gebiedsgerichte doelen voor geluid, lucht en veiligheid. Cumulatie van geluids- en luchtvervuilingsbronnen in Lansingerland is een punt van zorg. We zetten ons in voor een gezonde leefomgeving.
 - Verbeteren van water- en bodemkwaliteit in samenwerking met lokale tuinders en bedrijven.
 - Oog voor de sociale veiligheid in de openbare ruimte. Vergroten (gevoelens van) veiligheid en gezondheid, beginnend bij kwetsbare groepen en locaties (scholen, verzorgtehuizen, etc.).
 - Een gezondere en beweegvriendelijke omgeving door meer actief groen in de wijken, dat beleefd in plaats van bekeken kan worden.
- Ontwikkelen met karakter
 - We stemmen woningbouwontwikkelingen, voorzieningen en de openbare ruimte af op het karakter van de gemeente en de samenstelling van de samenleving. We letten goed op specifieke behoeften zoals sociale woningbouw, starters, ouderen en middeninkomens (huur en koop). De komende jaren ligt de focus op Wilderszijde (aangewezen als versnellingslocatie in de Woondeal Zuid-Holland) en Westpolder/Bolwerk. Daarnaast worden mogelijkheden in en rondom de kernen verder uitgewerkt. Eventuele uitbreiding en verdichting gebeurt bij knooppunten, sterke OV- en autoverbindingen en rondom voorzieningencentra.
 - De woningbehoefte op de langere termijn, het voorzieningenniveau en de verbondenheid hebben veel met elkaar te maken. Door in te zetten op hoogwaardige knooppuntontwikkeling kunnen we nieuwe woonvormen realiseren, bijdragen aan onze eigen vraag en de regionale opgave en gelijktijdig de hoogwaardige verbindingen, goede voorzieningen en karakteristieke kwaliteiten versterken.
 - Voor Bleizo West is een toekomstbestendige ontwikkeling essentieel die het OV-knooppunt versterkt en aansluit bij (een deel) van de drie kenmerken van Lansingerland: Verbonden in de Metropool, Vindingrijk en ondernemend en Gezond Samen Leven.
- Hoog voorzieningenniveau
 - In elke kern zijn dagelijkse voorzieningen aanwezig en een passende mix van horeca, winkels en cultuur. Winkelgebieden worden verder geclusterd waarbij aandacht is voor kansen in functiemenging en het verhogen van levendigheid en ontmoeting.
 - Zorgen dat (gezondheids)voorzieningen (binnen en buiten de gemeente) goed bereikbaar en laagdrempelig zijn met verschillende vervoersvormen. Daarbij is er specifiek aandacht voor kwetsbare groepen.

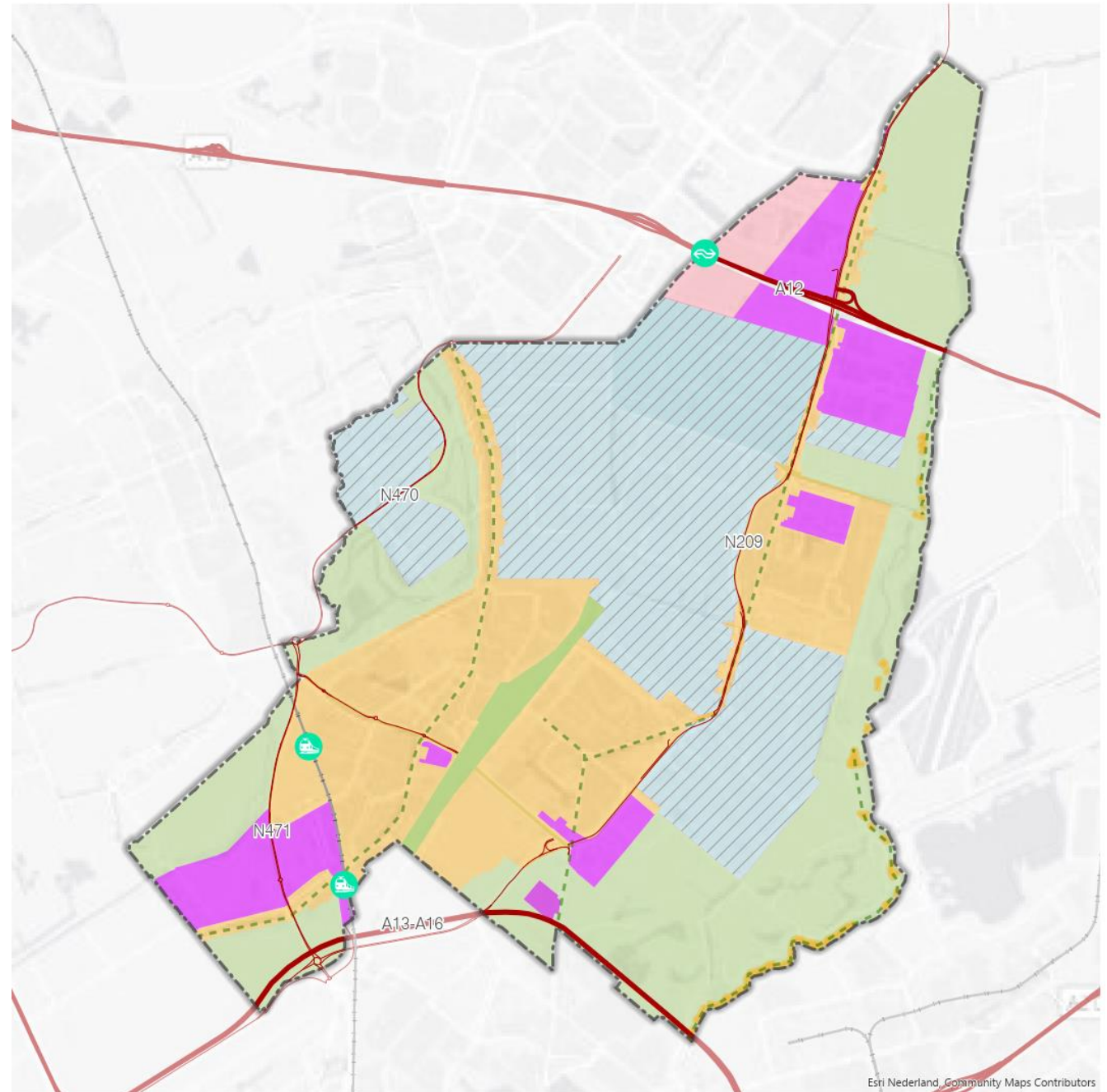

H2. Koers per
deelgebied

Koers per deelgebied

Lansingerland bestaat uit verschillende kernen, linten, buurtschappen, groen- en watergebieden, glas- en bedrijventerreinen en doorgaande infrastructuur. Elk van die gebieden heeft een eigen identiteit en eigen opgaven. In dit deel is aangegeven wat *‘Lansingerland: verbonden, vindend, gezond’* betekent voor die verschillende gebieden.

- Station Lansingerland - Zoetermeer
- Metrostations
- De groene flanken
- Hoogwaardige bedrijvigheid
- Glastuinbouw van wereldformaat
- Annie M. G. Schmidt park
- Transformatiegebied Bleizo-West
- Levendige kernen, linten en buurtschappen
- De lange linten
- A13-A16
- Rijksweg
- Provinciale weg
- RET Metrolijn E

Overzichtskartaal

Koers Levendige kernen, linten en buurtschappen

‘Berkel en Rodenrijs’ en ‘Bergschenhoek’

- Het Annie M.G. Schmidtpark wordt (nog meer) een groene ontmoetingszone tussen de kernen met sport- en recreatievoorzieningen voor alle leeftijden. Nieuwe ontwikkelingen zorgen niet voor vermindering van groen of oversteekbaarheid van het park.
- We voorzien in de woonbehoefte van jongeren, gezinnen als ouderen uit de gemeente en de regio.
- Met de ontwikkeling van Wilderszijde ontstaat een toekomstgerichte en groene ontwikkellocatie in een aantrekkelijk woonmilieu met goede voorzieningen en ruimte voor ontmoeting. Metrostation Rodenrijs wordt opgewaardeerd tot belangrijk OV-knooppunt en gekoppeld aan de ontwikkeling van Wilderszijde en afgestemd op de ontwikkeling van onze dorpen en in het bijzonder de nieuwe wijk Wilderszijde.
- Naast Westpolder/Bolwerk en Wilderszijde ligt de nadruk allereerst op passende toevoegingen in en rondom Berkel en Rodenrijs en Bergschenhoek.
- Het centrum van Berkel blijft een regionale voorzieningencentrum en het centrum van Bergschenhoek heeft een lokale functie.

Bleiswijk

- Binnen de bestaande structuur van Bleiswijk is voldoende ruimte om te voldoen aan de woningbehoefte van inwoners. Buiten de N209, Merenweg en Lange Vaart vinden geen ontwikkelingen plaats om zo de openheid en dorpse schaal te bewaken.
- Aan de Merenweg en Lange Vaart wordt ingezet op een woonmilieu met een passende mix (starters en toekomstbestendig) waar de koppeling met relevante voorzieningen (o.a. zorg voor ouderen en verbinding richting centrum) sterk moet zijn.

- Het versterken van openbaar vervoer en fietsverbindingen naar knooppunten bij station Lansingerland-Zoetermeer en de E-lijn.
- De verbindingen en beleefbaarheid tussen het centrum en de Rotte vergroten.
- Een betere en veiligere oversteekbaarheid van de N209, met name voor voetgangers en fietsers.
- De herkenbaarheid en aantrekkelijkheid van de dorpsentrees aan de N209 verbeteren.
- Het centrum van Bleiswijk heeft een lokale functie.

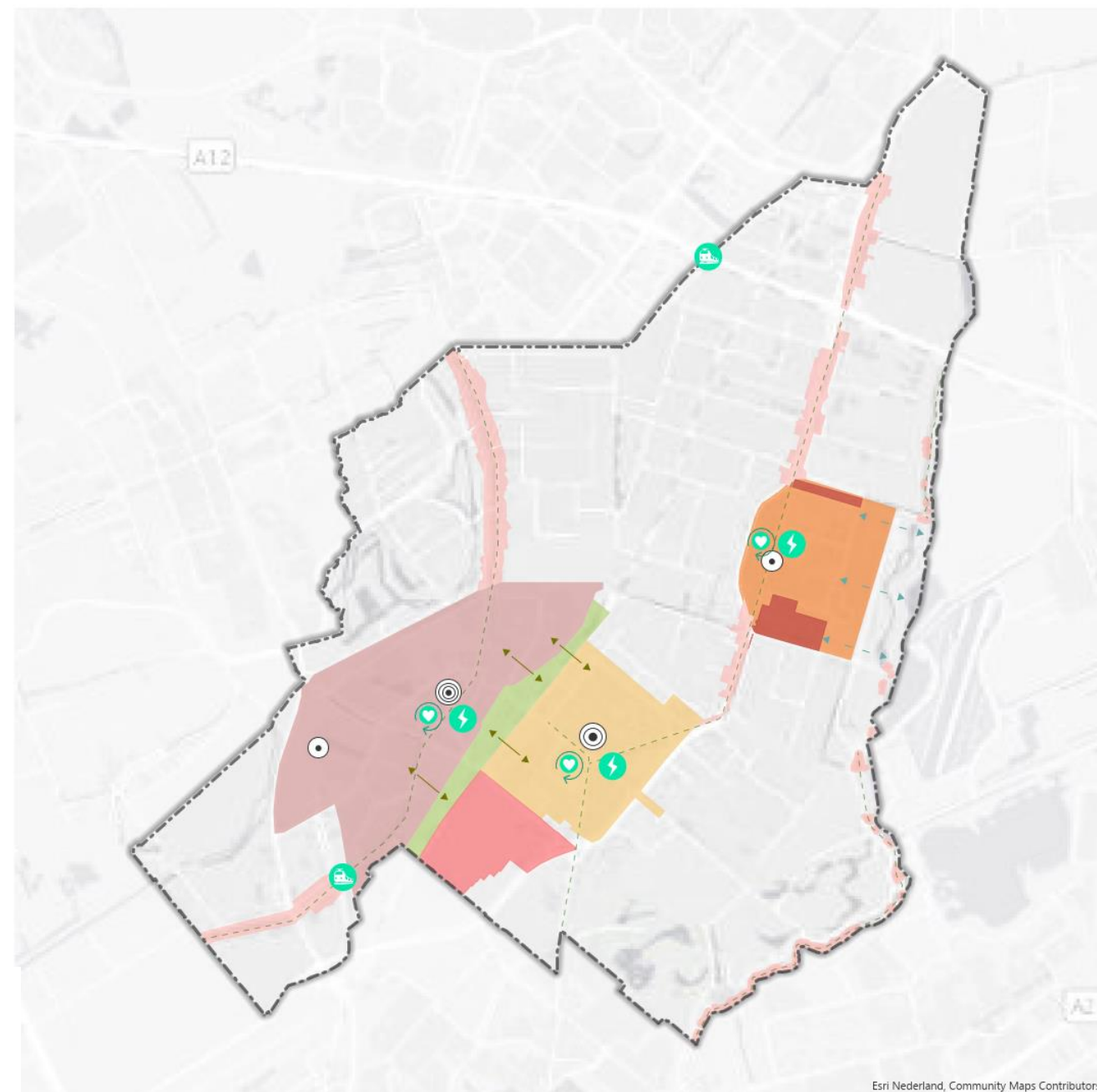
Lange Linten en buurtschappen

- De linten en buurtschappen zijn belangrijke identiteitsdragers. Daarbinnen is er ruimte voor ontwikkelingen zolang de kenmerkende structuur, doorzichten naar het open landschap en opbouw niet aangetast worden en waar mogelijk versterkt.
- De linten lopen als herkenbare doorgaande elementen door de kernen. De structuur en opbouw van ieder lint (type bebouwing, percelen, dichtheid, bruggen en bomen) is leidend voor wat er mogelijk is. Functieverandering en nieuwbouw is mogelijk in ruil voor afbraak van ongewenste gebouwen en het stimuleren van karakteristieke elementen.
- Het lint aan de N209 heeft verschillende ruimtelijke en verkeerskundige opgaven en verdient een kwaliteitsimpuls als belangrijke entree.
- De buurtschappen Kruisweg en Rotte hebben een vergelijkbaar karakter als de linten waarbij doorzichten bij de Rotte op de achtergelegen dreef behouden blijven. Aan de Kruisweg worden alleen nog ontwikkelingen geaccepteerd die passen in de identiteit van de buurtschap.

- Dagelijkse voorzieningen + clusteren voorzieningen
- ◎ Bovenlokaal voorzieningencentrum
- ◎ Lokaal voorzieningen centrum + centrumontwikkeling
- 📍 Oog voor mensen
- 🏢 Knooppuntontwikkeling

- ⚡ Verduurzamen woningvoorraad
- 🌿 Groenblauwe verweving
- ↔ Versterken verwevenheid tussen kernen en Annie M.G. Schmidtpark
- 🌳 Annie M. G. Schmidt park
- 📏 De lange linten

- Berkel en Rodenrijs
- Bergschenhoek
- Bleiswijk
- Linten en buurtschappen
- Ontwikkelgebied Wilderszijde
- Ontwikkelgebied woningbouw Bleiswijk

Esri Nederland, Community Maps Contributors

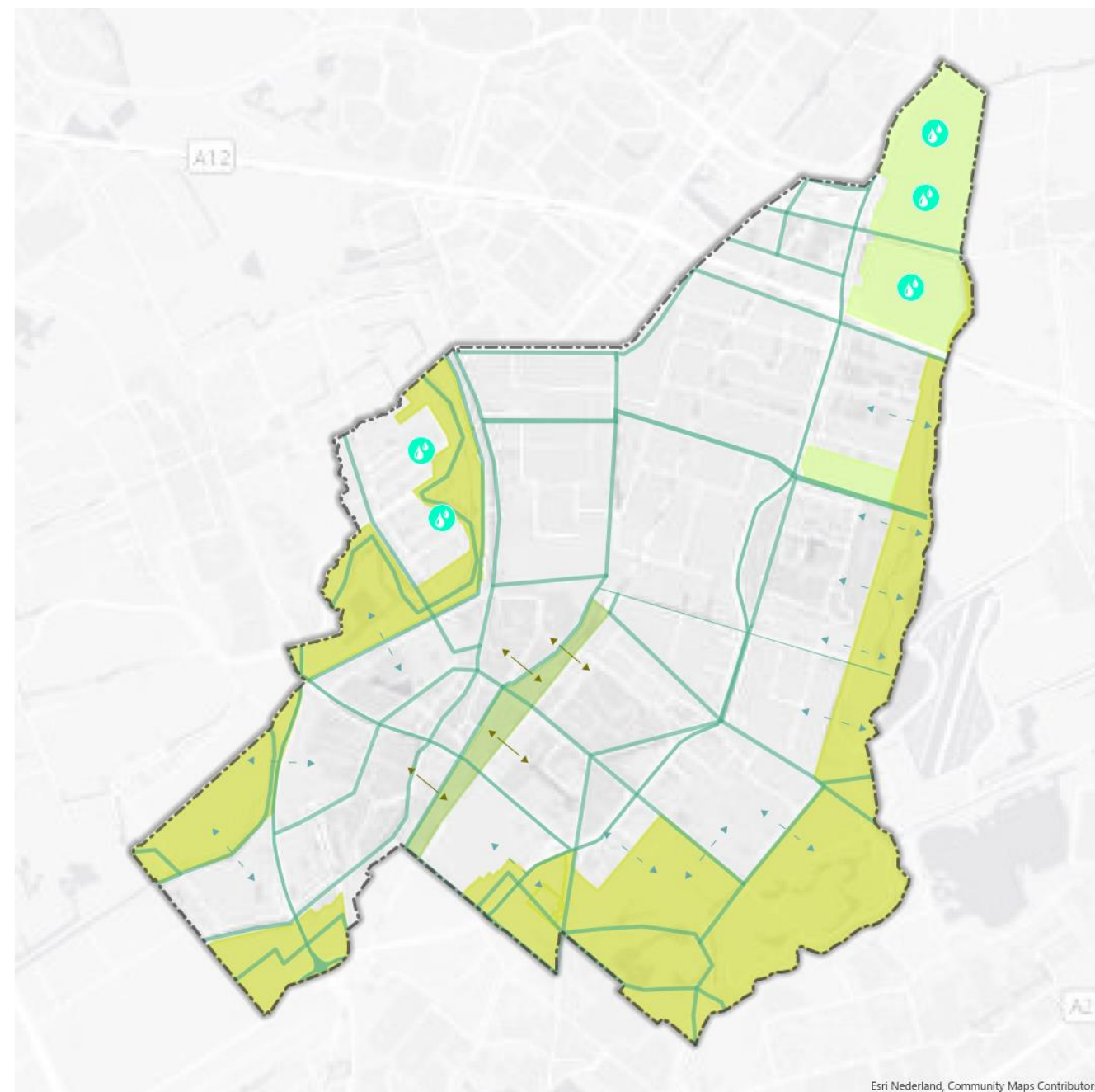
Levendige kernen, linten en buurtschappen

Koers Groene Flanken

- De ecologische en recreatieve verbinding versterken tussen de grote groenstructuren en vaarten en het fijnmazig groen en water in de kernen, glasgebieden en bedrijventerreinen.
- Balans zoeken tussen recreatieve en natuurlijke waarden. Specifieke waardevolle gebieden worden gekoesterd en in de andere groengebieden is plek voor intensieve of extensieve recreatie.
- De grote groenstructuren worden niet aangetast door ontwikkelingen.
- De Rottezoom en het gebied tussen de Chrysantenweg (Zuidkant) en Lange Vaart-Heulslootweg (Noordkant Langevaart) zijn de enige open gebieden (nu met landbouwfunctie) die verbonden zijn aan een sterke groenstructuur (Rotte). De openheid van deze gebieden wordt in stand gehouden. Als landbouw niet meer rendabel is, dan wordt het gebied onderdeel van de groenstructuur aan de Rotte.
- In regionaal verband verhogen we de waarde van doorgaande groenstructuren en versterken we de verbinding met verschillende centra aan die route.
- Grootschalige energieopwekking is in principe niet toegestaan in de groengebieden. Alleen voldoende ingepaste initiatieven komen in aanmerking. Hiervoor wordt een Lansingerlands afwegingskader opgesteld.

- Waterberging
- Versterken verwevenheid tussen kernen en Annie M.G. Schmidtpark
- Groenblauwe verweving
- Versterken groenblauwnetwerk
- Annie M. G. Schmidt Park
- De groene flanken
- Open groen karakter
- Versterken groenblauwnetwerk

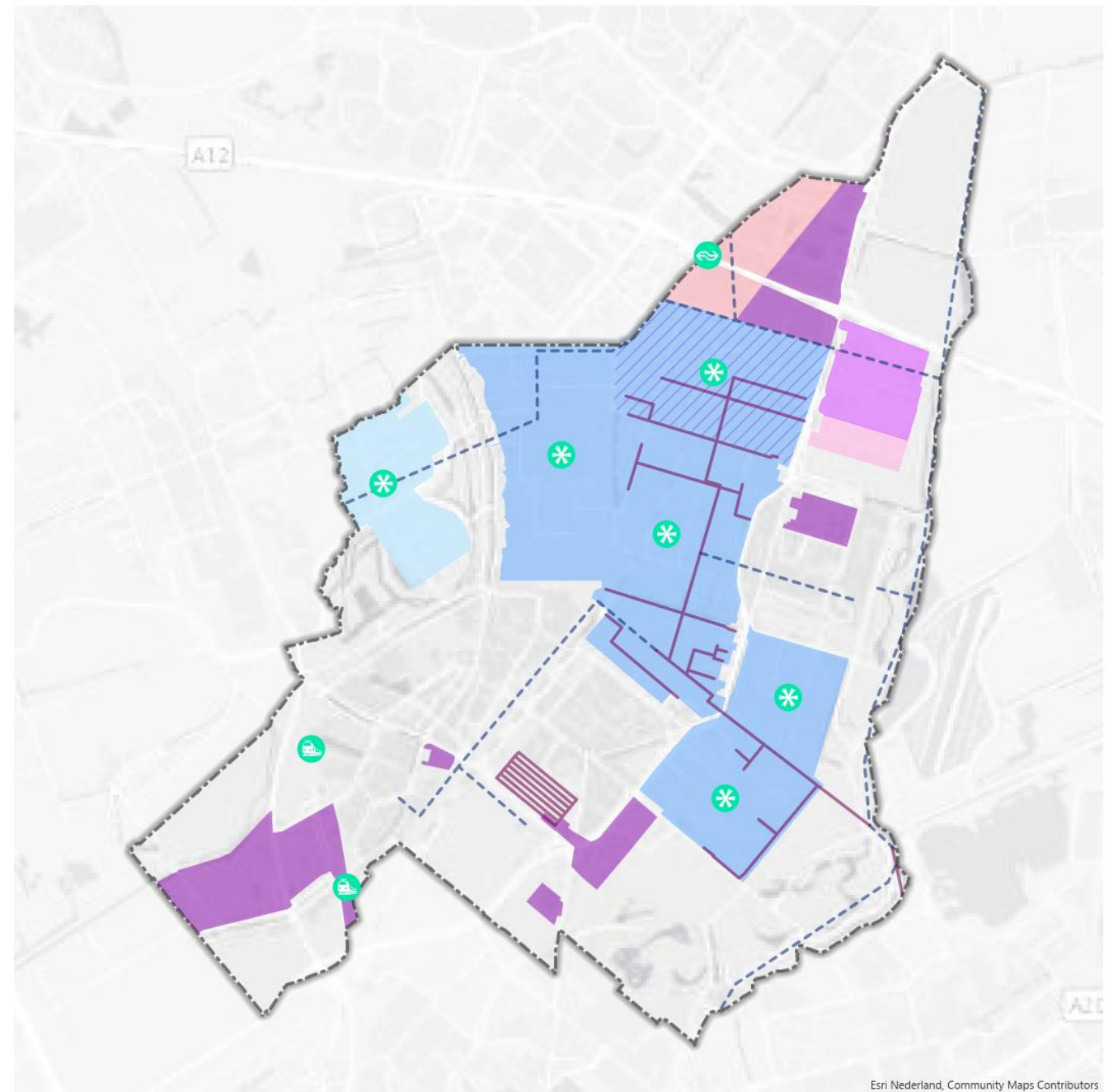

Groene flanken

Koers Hoogwaardig en inventief ondernemerschap

- Lansingerland blijft de meest innovatie glastuinbouwgemeente ter wereld (met de Wageningen UR). Een centraal innovatiecluster rondom de Horti Science Parc moet dit verder faciliteren. Daarbinnen ontstaat een grotere vrijheid in verschijningsvorm binnen een sterk landschappelijk raamwerk.
- Het glasgebied rondom de Chrystantenweg (Noordkant) is een transformatiezone waar de mogelijkheid voor andere functies gerelateerd aan bedrijventerrein Klappolder onderzocht moeten worden.
- Samen met de ondernemers wordt de toekomst van niet-toekomstbestendige glaslocaties onderzocht. Herstructurering of een transformatie naar een andere functie behoren daarbij tot de mogelijkheden.
- De Greenport en logistieke hotspot aan de A12 en A16 vragen om voldoende en passend arbeidsaanbod dat eenvoudig op de locaties moet kunnen komen.
- Het is goed ondernemen in Lansingerland. Bedrijven hebben een goed toekomstperspectief, zorgen voor werkgelegenheid en doen dat maatschappelijk verantwoord en duurzaam. Het aantal arbeidsplaatsen groeit verder en we zorgen voor goede huisvesting van buitenlandse werknemers.
- Uitstekend ontsloten en goed verzorgde bedrijventerreinen zijn aantrekkelijk voor bedrijven (met goed georganiseerd parkmanagement).
- Verbeteren van bereikbaarheid zonder auto ('last mile' oplossingen). Hiertoe wordt plaats geboden aan deelsystemen en wordt pendelvervoer gestimuleerd.
- Vergroening van bedrijventerreinen om het werkplezier en klimaatadaptatie te vergroten.

- Verduurzaming energie en processen
- Bestaand warmtenet
- Gewenst warmtenet (ligging indicatief)
- Kennis- en innovatiecluster teelt en voedsel
- Glastuinbouw van wereldformaat
- Herstructurering glas
- Hoogwaardige bedrijvigheid
- Opwaarderen Klappolder
- Transformatiegebied Chrysantenweg
- Transformatiegebied Bleizo-West

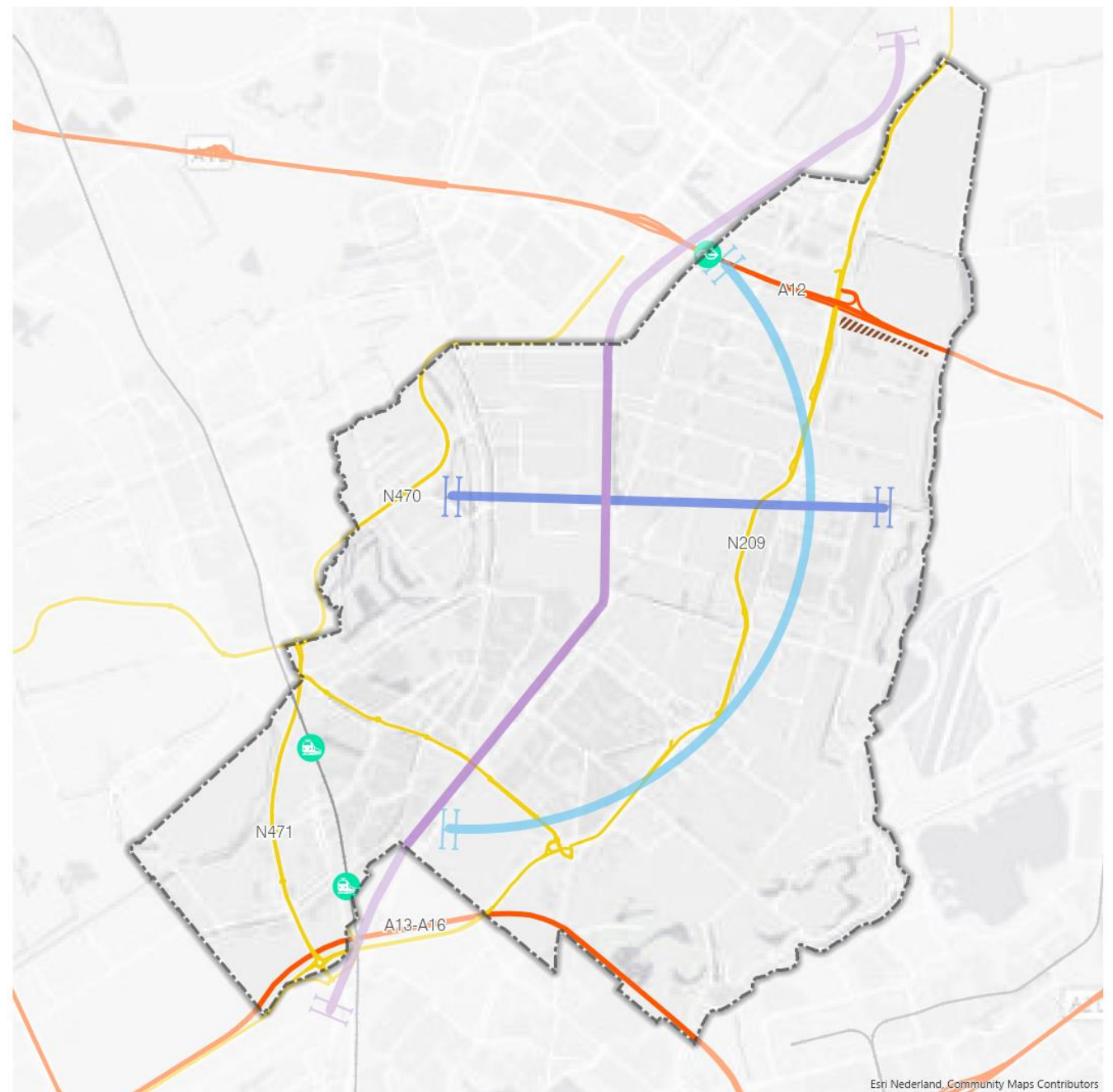
Hoogwaardig en inventief ondernemerschap

Koers Duurzame verbindingen

- Lansingerland is en blijft goed verbonden, dichtbij en ver weg. Dichtbij versterken we oost-westverbindingen, optimaliseren we langzaam verkeer en vergroten we de bereikbaarheid. Verder weg zetten we in op moderne rechtstreekse verbindingen naar regionale kernlocaties vanuit multimodale knooppunten.
- Multimodale knooppunten vormen de ontwikkel-as waar nieuwe woningbouwontwikkelingen aan kunnen ontstaan. Dit creëert ruimte voor nieuwe woonstijlen zonder het karakter van de kernen aan te tasten en die bijdragen aan het ontwikkelpotentieel van een hoogwaardig OV-netwerk. Het verhogen van de intensiteit op de E-lijn wordt hierdoor realistischer en het is een voorwaarde voor de opwaardering en vertramming van Zoetermeer-Rotterdamlijn (ZoRo). Het versterken van de ZoRo-lijn vergroot de bereikbaarheid van station Lansingerland-Zoetermeer en de bredere bereikbaarheid van glas- en kennisbedrijven in het noorden van de gemeente.
- Duurzaam, modern en actief vervoer stimuleren. In 2050 is onze mobiliteit CO2-neutraal. ~~Nieuw laadpalenbeleid is in ontwikkeling en er komt meer aandacht voor laadpleinen, de koppeling van elektrische voertuigen aan slimme netwerken, de ruimtevraag van sneller wordend langzaam verkeer (o.a. elektrische fietsen), nieuwe oost-westverbindingen, deelconcepten en een andere omgang met parkeren~~ Er is aandacht voor lopende ontwikkelingen en ruimte voor nieuwe ontwikkelingen en ideeën. Voorbeelden van lopende ontwikkelingen zijn laadpleinen, de koppeling van elektrische voertuigen aan slimme netwerken, de ruimtevraag van sneller wordend langzaam verkeer (o.a. elektrische fietsen), nieuwe oost-westverbindingen en deelconcepten.
- Verbindingen voor (vracht)verkeer blijven essentieel voor inwoners en ondernemers. Voor zwaar transport wordt nadrukkelijk ingezet op de ontwikkeling van de Holland railterminal, ontsluiting via de A12 en A16 en ontlasting van het gemeentelijk wegennet. Hierbij wordt ook de aansluiting op en rond provinciale wegen en de verkeersveiligheid van de omgeving rond provinciale wegen, waaronder de N209, als onderdeel van een integrale mobiliteitsaanpak meegenomen.
- De wegenstructuur wordt proactief klaargemaakt voor de mobiliteitstransitie.
- Veilig verkeer stimuleren (lagere snelheden in kernen, ruimte voor fiets en voetganger, oversteekbaarheid van drukke wegen verbeteren).
- Verder versterken en waar mogelijk verbeteren van de fietsroutes in (doorsteken tussen kernen en gebieden) en door (snelfietsroutes) Lansingerland.

- Metrostations E-lijn
- Station Lansingerland - Zoetermeer
- RET Metrolijn E
- Versterken verbinding Zoetermeer - Rotterdamlijn
- Hoogwaardige openbaarvervoersverbinding
- Versterken langzaam verkeer (oostwerst)
- Provinciale weg
- Rijks weg
- Ontwikkellocatie Holland Railterminal

Duurzame verbindingen

H3. De kracht en opgaven van Lansingerland

3.1. Identiteit en kwaliteiten

De kracht van Lansingerland

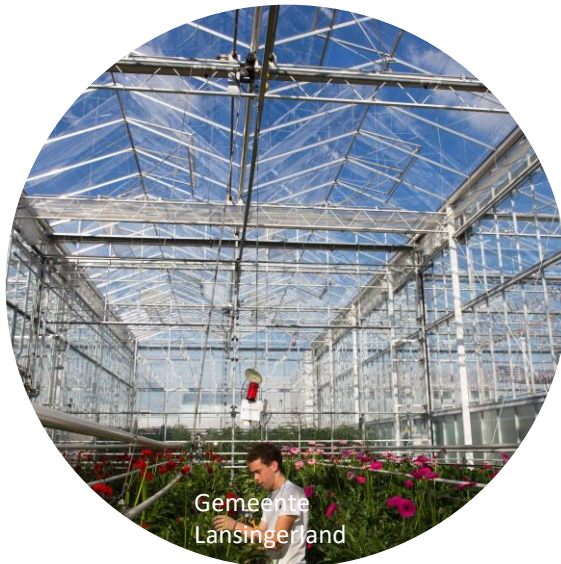
Op basis van een brede inventarisatie en analyse en gesprekken met interne en externe partijen

Fijn wonen

Gezonde en
sterke
samenleving

Betrokken ondernemers en
vernieuwende
wereldspelers

Afwisselende
omgeving

3.1.1 Het is hier fijn wonen

3.1.1 Het is hier fijn wonen

- Gevarieerd woonaanbod in een groene omgeving
 - Gevarieerd woonaanbod in een groene omgeving met woningen van hoge kwaliteit
 - Een herkenbaar dorps karakter dat niet gaat over een plattelandse sfeer of kleine gehuchten, maar over een sterke maatschappelijke verbondenheid en een aantrekkelijke en herkenbare uitstraling.
- Goede bereikbaarheid
 - De ligging en verbondenheid in de driehoek A12, A13 en A20 (A16 op komst) is een van onze grootste kwaliteiten.
 - De Metrolijn E, de Zoetermeer-Rotterdambusbaan en Station Lansingerland-Zoetermeer zijn de basis van een stevig openbaar vervoernetwerk.
 - Sterke recreatieve en directe noord-zuid fietsverbindingen vanuit de kernen richting Zoetermeer en Rotterdam.
- Hoog voorzieningenniveau
 - Kernen met een sterk en passend voorzieningenaanbod.
 - Met Zoetermeer, Rotterdam en Den Haag zijn de stedelijke voorzieningen in de buurt.
 - Er is een sterk sportaanbod, culturele voorzieningen en een groene omgeving met veel mogelijkheden voor ontspanning en beweging.

3.1.2 Gezonde en sterke samenleving

3.1.2 Gezonde en sterke samenleving

- Jong en dynamisch, een plek voor alle leeftijden
 - Jonge samenleving met veel kinderen en jongeren.
 - Voorzieningen, woningen en activiteiten voor alle leeftijden.
 - Lage werkloosheid, een goed opleidingsniveau en zelfredzaam.
 - Voor kinderen is het een fijne plek dankzij de goede scholen en de leuke dingen om te doen.
 - Dankzij de grote hoeveelheid fietspaden en vele 30km-zones kunnen kinderen veilig door de gemeente bewegen.
 - Het is hier veilig, schoon en rustig.
- Samen sterk
 - Sociale contacten zijn sterk, er is weinig eenzaamheid, een sterk verenigingsleven, een betrokken maatschappelijk middenveld en veel vrijwilligers.
 - Activiteiten zijn voor iedereen, niet voor een buurt of bepaalde groep mensen.
- Groeien met karakter
 - De bijzondere kwaliteiten en structuren, de groene opzet en 'dorpse' kenmerken van de oorspronkelijke kenmerken zijn ook goed herkenbaar in de grootschalige uitbreiding sinds de jaren '90 en staan ook centraal in nieuwe ontwikkelingen. We kiezen onze eigen weg met behoudt van het groene en dorpse karakter zonder daarbij de aansluiting met de omgeving te verliezen. Daarnaast heeft de groei gezorgd voor sterke voorzieningen en verbindingen.

3.1.3 Betrokken ondernemers en vernieuwende wereldspelers

3.1.3 Betrokken ondernemers en vernieuwende wereldspelers

- Hoogwaardige glastuinbouw
 - Lokale ondernemers zijn hier gegroeid tot innovatieve wereldspelers.
 - Lansingerland voedt en kleurt de wereld.
 - De sector is de ruggengraat van de lokale economie.
 - Wageningen University & Research speelt een belangrijke rol in het aanjagen van innovatie en kennisontwikkeling.
- Lokale werkgelegenheid
 - Grote en kleine bedrijven zorgen voor veel werkgelegenheid, zijn maatschappelijk betrokken en werken steeds duurzamer.
- Aantrekkelijk vestigingsklimaat
 - Onze centrale ligging in de Metropoolregio met sterke verbindingen en hoogopgeleide inwoners zijn aantrekkelijk voor (nieuwe) ondernemers.
- Gezonde retailbranche en middenstand
 - Er is relatief weinig winkelleegstand. ~~De retailbranche geeft binnen de gemeente een positief signaal af.~~ Leegstand wordt in de gaten gehouden en langdurige leegstand wordt zoveel mogelijk voorkomen.
 - Lansingerland heeft een sterke en betrokken middenstand die er goed voor staat.
 - Berkel centrum wordt uitgebreid aan de westkant, met wonen, detailhandel, horeca en maatschappelijke voorzieningen.

3.1.4 Afwisselende omgeving

3.1.4 Afwisselende omgeving

- Afwisseling tussen gebieden
 - Lansingerland is te herkennen aan een afwisseling tussen levendige en meer rustige gebieden.
 - Ondernemers zorgen voor eersteklas bedrijventerreinen en een sterk glastuinbouwgebied, andere delen zijn juist ruime en rustige groengebieden.
 - Tussen die gebieden liggen nog enkele open landbouwgebieden met herkenbare vergezichten.
- Midden in de Randstad
 - Sterke verbondenheid met de regio.
 - Stedelijke dynamiek.
 - Intensief infrastructuurnetwerk en sterk grofmazig OV-netwerk.
- Groene en historische structuren
 - Groene en historische structuren als rustige tegenhanger en stabiel raamwerk van de dynamiek in Lansingerland.
 - Centraal door de gemeente loopt noord-zuid georiënteerde lintbebouwing met watergangen en open doorzichten (o.a. de hoge boezemlinten en de landscheiding).
 - De Hoeksekade, Lange Vaart, Groendalseweg en Merenweg zijn meer spaarzame oost-westlijnen.
 - De Rotte verbindt de Rottemeren met de Zevenhuizerplas, het Hoge en Lage Bergse Bos helemaal tot aan de Bergse Voorplas. Het is de groenblauwe ruggengraat van Lansingerland en legt een verbinding met het Groene Hart en Midden-Delfland.

H3. De kracht en opgaven van Lansingerland

3.2. Opgaven

De opgaven van Lansingerland

Op basis van een brede inventarisatie en analyse en gesprekken met interne en externe partijen

Gezonde en veilige samenleving

Ontwikkelen met kwaliteit

Kenmerkende structuren en elementen

Mobiliteitstransitie

Economische vitaliteit

Sport, cultuur en ontspanning

Klimaatadaptatie

Energie en circulariteit

Gezonde en veilige samenleving

- Een veranderende samenleving
- Tekort specifieke voorzieningen
- Een andere manier van bewegen
- Een veilige en schone omgeving

Mobiliteitstransitie

- Mobiliteitstransitie
- Inzetten mobiliteitstransitie
- Veilig bereikbaar
- Fijnmazig openbaar vervoer

Ontwikkelen met kwaliteit

- Nadenken over de vorm van onze groei
- Onze huidige woningbouwopgave

Kenmerkende structuren en elementen

- Herkenbaarheid landschappelijke en cultuurhistorische elementen
- Groene en blauwe structuren

Economische vitaliteit

- Blijvend innoveren in glastuinbouw
- Krappe arbeidsmarkt
- Ontwikkelingen op bedrijventerreinen
- Functioneren centra

Sport, cultuur en ontspanning

- Sportiefste gemeente in 2030
- Passend cultureel aanbod
- Passende vormen van recreatie en ontspanning

Klimaatadaptatie en natuur

- (Ruimtelijke) maatregelen extreme weersomstandigheden
- Periodes van droogte en hittebelasting
- Bodemdaling
- Natuurwaarden

Energie en circulariteit

- Energieneutraal in 2050
- Energie besparen en warmtetransitie
- Circulaire economie in 2050

3.2.1 Gezonde en veilige samenleving

- Een veranderende samenleving
 - De gemiddelde leeftijd wordt hoger en ouderen wonen langer thuis. Daarnaast verandert de samenstelling van huishoudens. Dit vraagt om aanpassing en toevoeging van woningen en passende voorzieningen. Een veilige beweegvriendelijke buitenruimte met ontmoetingsplekken zorgt dat ouderen actief en vitaal blijven en minder eenzaam zijn.
 - De juiste zorg moet in de buurt te vinden zijn, met als risico druk op zorgvoorzieningen
 - Gezonde en veilige plek voor kinderen om op te groeien.
- Tekort specifieke voorzieningen
 - Goede samenwerking met scholen, een veilige buitenruimte, voorzieningen voor kinderen zijn nodig om aantrekkelijk te blijven voor jonge gezinnen.
 - Een tekort aan voorzieningen voor jongeren kan zorgen voor overlast. Jongeren moeten hierover mee kunnen denken.
 - Voorzieningen voor kwetsbare groepen (o.a. zorg, speciaal onderwijs, dagbesteding) zijn met name buiten de gemeente te vinden.
 - Geschikte woningen en woonvormen voor vitale, zelfstandige senioren.
- Een andere manier van bewegen
 - Aantrekkelijke beweegvriendelijke en toegankelijke omgeving en gebouwen voor alle leeftijden, achtergronden en beperkingen.
 - Veranderd sportgedrag jongeren heeft invloed op verenigingen en de gezondheid van kinderen.
- Een veilige en schone omgeving
 - Hinderbeperking (geluid, luchtkwaliteit, straling en geuroverlast) veroorzaakt door onder meer RTHA, A16, N-wegen en A12 blijft aandacht vragen
 - Invloed van transportroutes voor gevaarlijke stoffen (aanvullende veiligheidseisen)
 - Water- en bodemkwaliteit is een aandachtspunt door bepaalde vervuilende stoffen (PFAS) en illegale lozingen.
 - Toename van criminaliteit, waarbij de aandacht uitgaat naar de land en tuinbouw, bedrijventerreinen, kwetsbare wijken en het buitengebied.
 - Fietsveiligheid blijft aandacht nodig hebben.

Gemeente Lansingerland

Gemeente Lansingerland

Gemeente Lansingerland

Frank Gorissen

Leo Huizinga

3.2.2 Ontwikkelen met kwaliteit

3.2.2 Ontwikkelen met kwaliteit

- Onze huidige woningbouwopgave
 - Tot 2030 is de harde plancapaciteit 4.000 en 7.000 woningen. Dit betekent dat we in beeld moeten hebben voor wie we moeten bouwen, hoeveel en waar.
 - Het is van belang dat er gevarieerde en veilige woonmilieus kunnen worden geboden en dat de kwaliteit van bestaande woonmilieus behouden blijft.
 - Met name sociale woningbouw, starters, senioren, en middeninkomens (huur en koop) hebben extra aandacht nodig.
 - De komende jaren ligt de focus op invulling van Wilderszijde en Westpolder/Bolwerk met de grootste woningbouwopgaven. Dit gebied is aangewezen als versnelde woningbouwlocatie in de Woondeal Zuid-Holland.
 - Voor Bleiswijk wordt ingezet op uitbreiding die aansluit bij de kwalitatieve en kwantitatieve vraag.
 - Omgang met verouderde woningen die niet rendabel verduurzaamd kunnen worden.
- Nadenken over de vorm van onze groei
 - In de toekomst krijgen we met nieuwe (woningbouw)ontwikkelingen steeds meer te maken met inbreidingen binnen het bestaand stedelijk gebied, zodat er ruimte voor groen blijft. Dat vraagt echter voor duidelijke kaders en uitgangspunten om verlies van kwaliteit te voorkomen.
 - Bij het ontwikkelen van nieuwe gebieden dient de afweging te worden gemaakt tussen de functies wonen, groen, sport, klimaatadaptatie en energietransitie. Om kwaliteit te behouden hebben andere zaken dan wonen ook ruimte nodig.
 - Er is een grote bouwopgave in de bredere Randstad. Vanuit eigen ambities en doelen moeten we kijken of en hoe een deel hiervan past binnen ons unieke karakter en koers.
 - Voor Bleizo West is een toekomstbestendige ontwikkeling essentieel die het OV-knooppunt versterkt en aansluit bij (een deel) van de drie kenmerken van Lansingerland: Verbonden in de Metropool, Vindingrijk en ondernemend en Gezond Samen Leven.
 - Ontwikkelen en verdichten nabij hoogwaardige knooppunten biedt kansen voor toekomstige uitbreidingen, nieuwe woonvormen, doelgroepen en een sterke OV-netwerk mogelijk, terwijl de kenmerkende identiteit in kernen centraal blijft staan.
 - Plek van 5G-verbindingen in de openbare ruimte.

John Verbruggen

Frank Gorissen

Gemeente Lansingerland

Ariane Kok

Frank Gorissen

John Verbruggen

3.2.3 Mobiliteitstransitie

- Inzetten mobiliteitstransitie
 - Nieuwe vervoervormen (o.a. zelfsturende voertuigen, deelauto's, alternatieve bevoorrading, brandstoffen en versnelling van elektrisch fietsverkeer) bieden kansen voor een modern mobiliteitssysteem.
 - Nieuwe vormen van laad- en weginfrastructuur met andere veiligheidseisen.
 - ~~Verminderen autogebruik en vergroten fiets- en ov-gebruik. Stimuleren alternatieven voor autogebruik zoals fiets- en ov-gebruik.~~
 - ~~Ruime parkeernorm en hoog autobezit en gebruik conflicteert met duurzaamheidsambities. In het kader van toekomstige bereikbaarheid zoeken we naar vormen van mobiliteit die passen bij trends en ontwikkelingen en aansluiten bij een duurzame leefomgeving. Autogebruik krijgt hierin een passende plek.~~
 - Uitwerken en mogelijk maken van alternatieven voor persoonlijk vervoer (zoals bijvoorbeeld deelfiets en deelscooter) en voor bevoorrading en pakketbezorging (city logistics).
- Veilig bereikbaar
 - Toekomstige bereikbaarheid en invloed van nieuwe ontwikkelingen (woningen en bedrijven)
 - Bereikbaarheid van economische clusters en de glastuingebieden. De Holland Railterminal is een belangrijke spil. Uitblijven kan aanleiding zijn voor verplaatsing van productie.
 - Oost-westverbinding voor langzaam en autoverkeer zijn beperkt.
 - Ontsluiting van en verkeersdruk in de Rottemeren (fiets, ov en de auto) en bereikbaarheid van recreatiegebieden door hulpdiensten.
 - De N209 is (en blijft wellicht) kwetsbaar, de snelheid, veiligheid en oversteekbaarheid zijn een aandachtspunt en de parallelweg voor fietsers is nog niet veilig.
 - Gebrek aan parkeerruimte op bedrijventerreinen en vrachtwagenstandplaatsen
- Fijnmazig openbaar vervoer
 - Beperkte aansluiting op bedrijventerreinen, glastuinbouw en delen van de kernen. Die plekken zijn nu aangewezen op auto's en pendelbusjes terwijl nieuwe bedrijven voor meer medewerkers gaan zorgen.
 - Een aantal buslijnen met een lage intensiteit (lange wachttijden). Metro E-lijn is erg succesvol maar zit vaak vol.
 - Voorkomen dat de sterke verbindingen richting de regio onder druk komen te staan.
 - Versterken van de bereikbaarheid van station Lansingerland-Zoetermeer, Bleiswijk en bedrijventerreinen.

3.2.4 Ruimtelijke kwaliteit en identiteit

Gemeente Lansingerland

Arthur Wolff

Frank Gorissen

Gemeente Lansingerland

Frank Gorissen

Gemeente Lansingerland

3.2.4 Kenmerkende structuren en elementen

- Herkenbaarheid landschappelijke en cultuurhistorische elementen
 - De herkenbaarheid van deze beeldbepalende elementen (o.a. linten, dijken en vaarten) staat onder druk
 - Behoud van het historische karakter (van de kernen, linten en beeldbepalende panden) is van belang om de aantrekkingskracht en eigenheid van de gemeente te benadrukken
 - Openheid van de laatste landbouwgebieden (Rottezoom en Langevaart/Chrysantenweg) staat onder druk
- Groene en blauwe structuren
 - Herkenbaarheid, ligging en uitstraling van de verbindingen tussen de kernen en groen en water binnen en buiten de gemeente
 - De grote groene flanken (Groenzoom/Rottemerengebied) en de tussenliggende groen- en watergebieden kunnen pas optimaal ecologisch, klimaatadaptief en recreatief functioneren als ze goed verbonden zijn met elkaar, andere groengebieden in de omgeving en de kernen
 - Kap vanwege boomziekten, -gebreken of -plagen (veroorzaakt door monocultuur) heeft duidelijke gevolgen voor de uitstraling van groengebieden.

3.2.5 Economische vitaliteit

- Blijvend innoveren in glastuinbouw
 - Voorsorteren op ontwikkelingen zoals kunstmatige intelligentie, emissieloos, van-gas-los, circulair en duurzaam telen, vertical farming, omgang met water en autonoom telen.
 - Verder uitbouwen van de samenwerking en kennisontwikkeling met kennisbedrijven en Wageningen UR.
 - Innovatie zorgt voor veranderingen in bedrijfsvoering, ruimtevraag en verschijningsvorm. Hierdoor verandert het gesprek van een discussie over productieoppervlakte steeds meer naar innovatiekracht.
 - Nadenken over minder toekomstbestendige gebieden. Mogelijk nieuwe invulling voor verouderde kleine tuinbouwgebieden.
- Krappe arbeidsmarkt
 - Beperkte instroom van (jonge en) gekwalificeerde werknemers binnen de greenport sector, horeca, zorg en recreatie.
 - Afhankelijkheid van buitenlandse werknemers en benodigde voorzieningen
- Ontwikkelingen op bedrijventerreinen
 - Transport- en distributiesector is afhankelijk van de glastuinbouwproductie en van fossiele brandstoffen, ondanks de duurzame initiatieven
 - Komst van nieuwe distributiebedrijven die niet met het glas verbonden zijn, maar afkomen op de sterke infrastructuur
- Functioneren centra
 - Invloed van digitalisering en online winkelen op het type en de vorm van fysieke winkels en voorzieningen. Dit zet druk op het functioneren van de centra, lokale werkgelegenheid, het woongenot van de inwoners en levendigheid
 - Goed functioneren van centra als geheel waarborgen. Dat is goed voor de lokale werkgelegenheid en voor het woongenot van onze inwoners

3.2.6 Sport, cultuur en ontspanning

3.2.6 Sport, cultuur en ontspanning

- Sportiefste gemeente in 2030
 - Mensen zijn minder vaak lid van verenigingen en sporten vaker op eigen gelegenheid. Doordat mensen steeds meer sporten en bewegen in de openbare ruimte is het belangrijk dat die hier goed op ingericht is.
 - Sport- en beweegkansen voor alle leeftijden.
 - Ontmoeting in de openbare ruimte mogelijk maken.
- Passend cultureel aanbod
 - Het culturele aanbod is sterk afhankelijk van lokale voorzieningen en buurthuizen. Het is belangrijk dat die goed aansluiten bij de behoefte van de wijk
 - Voor een uitgebreid aanbod is men aangewezen op de omliggende steden
 - Parttimers en senioren zijn een toenemende groep die zoeken naar unieke locaties en programma's voor (kortdurende) recreatie in de buurt, waarbij de 'beleving' centraal staat.
 - Ook voor jongeren is een passend cultureel aanbod nodig.
- Passende vormen van recreatie en ontspanning
 - Druk op recreatiegebieden (en daarmee de natuurlijke waarde) neemt toe, verschillende groepen recreanten maken gebruik van dezelfde gebieden en voorzieningen.
 - Er is speciale aandacht nodig voor het aanbieden van een passend aanbod voor jongeren in verschillende levensfases (zoals trapveldjes, jeugdhonken en starterswoningen).

3.2.7 Klimaatadaptatie

3.2.7 Klimaatadaptatie en natuur

- (Ruimtelijke) maatregelen extreme weersomstandigheden
 - Toename van extreme weersomstandigheden heeft invloed op de leefbaarheid en weerbaarheid van een plek en daarmee de ruimtelijke inrichting.
 - Verbinden en versterken van groenblauwe netwerken is essentieel voor een adaptieve omgeving.
 - Diepe polders met een hoge grondwaterstand waardoor er weinig extra water opgenomen worden.
 - Toekomstige druk op regenwaterafvoer via buizen.
 - Zowel bij reconstructie als bij nieuwbouw moet bij worden gedragen aan een klimaatadaptieve en natuurlijke inrichting. Daarbij duidelijkheid maken welke klimaatadaptieve maatregelen de gemeente neemt en wat verwacht wordt van inwoners en ontwikkelaars.
- Periodes van droogte en hittebelasting
 - Verdroging van planten, lokale bodemdaling en bijbehorende paalrot, zettingsschade, consequenties volksgezondheid, kwaliteit van het oppervlaktewater en een tekort aan gietwater in de glastuinbouwgebieden
 - Het lukt nu niet om voldoende regenwater in het gebied vast te houden (in tijden van droogte). Om de waterstand en kwaliteit op peil te houden, wordt door de waterschappen water ingelaten.
 - De bedrijventerreinen en (delen van) de kernen hebben een verhoogd risico op hittestress.
- Bodemdaling
 - Bodemdaling is plaatselijk 1 cm per jaar. De historische kernen en linten in Lansingerland zijn extra kwetsbaar voor bodemdaling, omdat de historische panden vaak niet zijn onderheid.
- Natuurwaarden
 - Opkomst van meer exoten en invloed op inheemse soorten.
 - Landelijk en regionaal loopt de biodiversiteit terug (o.a. druk op weidevogels en insecten. Lokaal zetten toenemende activiteiten en gebruik van groengebieden druk op natuurwaarden.

3.2.8 Energie en circulariteit

3.2.8 Energie en circulariteit

- **Energiebesparing en renovatie**
 - Verduurzamen van woningen, glastuinbouw en bedrijfspanden (isolatie, renovatie, eigen opwekking)
 - Woningen gefaseerd van het gas en via warmteplannen een goede balans vinden tussen financiering, ruimtelijke kwaliteit en koppelkansen met andere opgaven.
 - Verduurzamen van gemeentelijk vastgoed.
- **Duurzame energie-opwekking**
 - Grote (regionale) opgave, die gepaard gaat met ruimtelijke claims en benodigde investeringen.
 - Veel ruimtelijke beperkingen en druk op omgevingskwaliteit voor grootschalige opwekking (zon en wind).
 - Belasting van het energienet en een grotere ruimtevrage (kabels, stations, opwekking, etc.) en nieuwe risico's zoals grote opslagseenheden.
 - Toenemende druk op ondergrond door nieuwe infrastructuur en energiebronnen maar ook technische klimaatadaptatiemaatregelen en andere infrastructuur.
 - Kritisch kijken naar andere energiebronnen met negatieve effecten zoals luchtvervuiling (rook) en transporttoename.
 - Relatie tussen nieuwe warmtebronnen en de woonwijken onderzoeken en de daarvoor benodigde infrastructuur.
- **Grondstofkringlopen sluiten**
 - De gemeente heeft als doel om in 2050 een circulaire economie te hebben. Binnen de eigen bedrijfsvoering, samen met inwoners, bedrijven en ketenpartners grondstofkringlopen sluiten, met een zo hoog mogelijk behoud van waarde.

Bijlagen

Gebruikte bronnen

Gemeentelijk beleid

- Economische agenda Lansingerland 2018-2025 (2018)
- Groen en Recreatie (2018)
- Woonvisie 2015-2020 (2015)
- Beleidsplan Sociaal Domein 2018-2022 (2017)
- Lang Leve Lansingerland (2015)
- Toekomstvisie Lansingerland op weg naar 2040 (2009)
- Structuurvisie (2010)
- Groenstructuur Lansingerland 2016-2026 (2016)
- Position Paper Greenport 2015-2018
- Lansingerland beweegt: visiedocument
- Omgevingsvisie Zuid-Holland
- Duurzaamheidsvisie Lansingerland
- Scoren met sport 2019
- Convenant Klimaatadaptief Bouwen (2019)
- Nationale Bijenstrategie (partner 2018)
- Gemeentelijk Waterplan Lansingerland (2011)

Interne studies en relevante documenten

- Ingevulde vragenlijsten werkgroep (2019)
- Trendanalyse Het sociaal domein 2018
- Coalitieakkoord 2018-2022: groeien, versterken, koesteren
- Memo woningbouwplanning juli 2019
- Gebiedsagenda en werkplan Alliantie Middengebied (2019)
- Duurzaamheidsvisie Water
- Werkboek Oostland (herstructurering glastuinbouwgebied)
- Kaderbrief 2019
- Missie Visie

Beleid andere overheden

- Omgevingsvisie Zuid-Holland (mei 2019)
- Omgevingsverordening Zuid-Holland
- Nationale Omgevingsvisie (ontwerp)

Overige bronnen

- GGD – Gezondheidsatlas (geraadpleegd juli 2019)
- Gesprekken met gemeenteraad, college van burgemeester en wethouders, gemeentedirectie, ambtelijke werkgroep, ketenpartners, maatschappelijk middenveld en brede participatie. In totaal zijn bijna 1000 mensen op verschillende manieren betrokken geweest in de pilot Bleiswijk en de gemeentebrede omgevingsvisie.

Pilot omgevingsvisie Bleiswijk

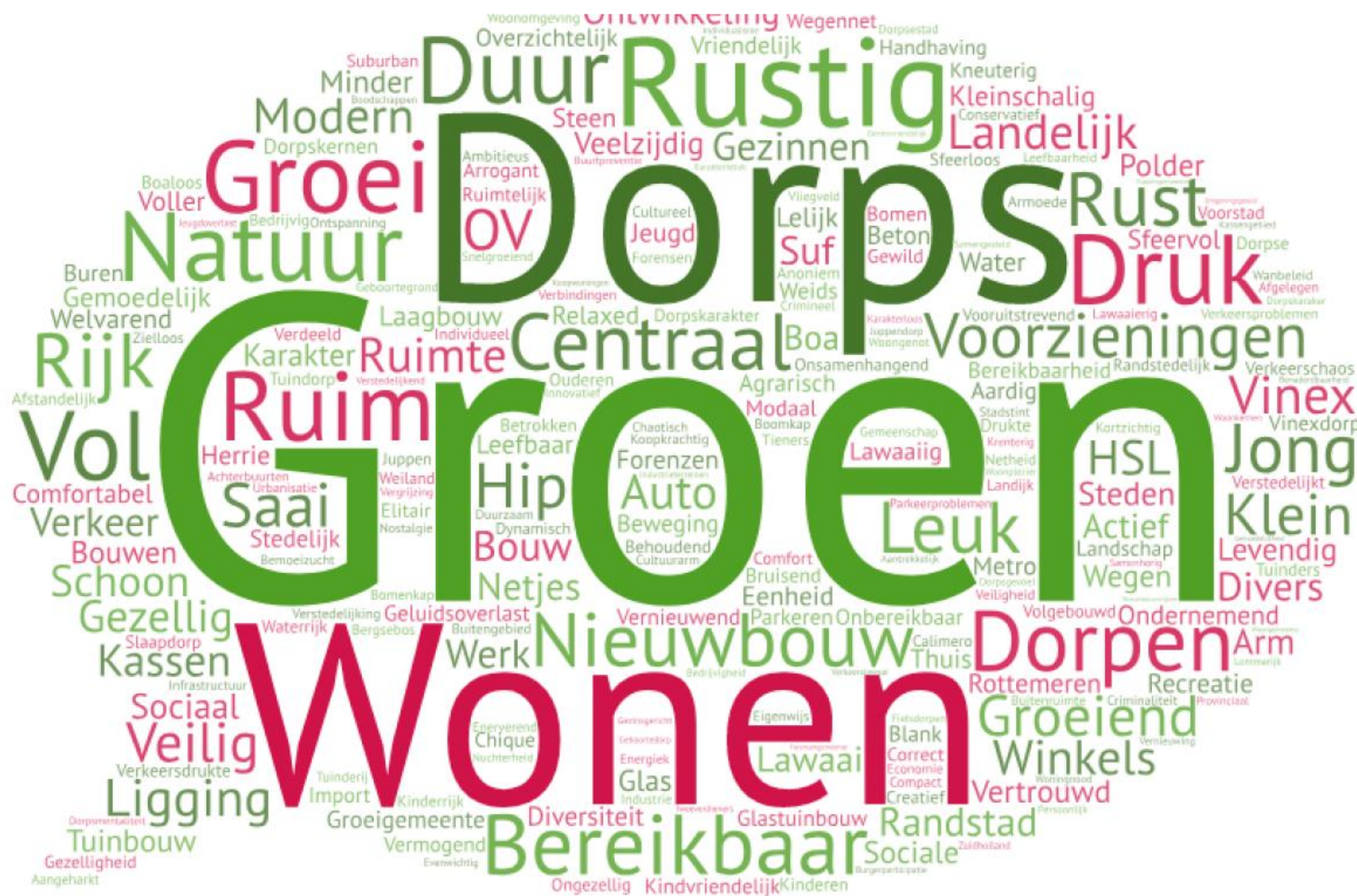
Raadsklankbordgroep

Denktanks

Burgerpeiling – Lansingerland peilt

Dialogogavonden

Denk met ons mee over de
toekomst van Lansingerland!

6 NOVEMBER & 28 JANUARI

Hackathon

